

Література

1. Романенко Ю.І. Міжнародне міграційне право : підручник. Університетський курс / Ю.І. Романенко. – К. : КНТ, 2007. – 640 с.
2. Нежибецкая И. Е. Криминологические и уголовно-правовые меры борьбы с преступностью мигрантов : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / И.Е. Нежибецкая ; Акад. управ. МВД РФ. – М., 2007. – 216 с.
3. Неймирок Д. Рост преступности и переселенцы. Есть ли связь? / Д. Неймирок [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.mediaport.ua/rost-prestupnosti-i-pereselency-est-li-svyaz>.

Тищенко Ірина Олександрівна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри загальноправових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ
ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ**

Сучасна нормативно-правова база України передбачає існування широкого спектра процедур інформування публічної адміністрації споживачів адміністративних послуг із використанням інформаційно-комунікаційних технологій про порядок надання послуг.

Основні цілі щодо надання послуг в електронному вигляді визначено в Законі України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки [1]. Зокрема, вказано на необхідність збільшення різноманітності та кількості послуг населенню та бізнесу, що надаються за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, та впровадження механізмів надання органами державної влади й органами місцевого самоврядування юридичним та фізичним особам інформаційних послуг з використанням мережі Інтернет.

Після прийняття цього Закону в нормативно-правовій базі України з'явився документ, який визначив конкретні моменти використання технологій електронного урядування в діяльності органів влади щодо надання електронних послуг, це розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 року» від 24 липня 2013 р. № 614-р [2].

Незважаючи на існування нормативно-правових документів, які регулюють сферу впровадження послуг в електронному вигляді, існують певні недоліки щодо визначення та класифікації електронних послуг. Тому нагальною є потреба в розробці стратегії розвитку електронного урядування в Україні.

Одним із принципових нововведень, що передбачають використання технологій електронного урядування в діяльності органів влади, є Єдиний державний портал адміністративних послуг. Так, ч. 1 ст. 9 Закону України «Про адміністративні послуги» (далі – Закон) визначає, що одним із трьох способів надання адміністративних послуг є саме Єдиний портал: «Адміністративні послуги надаються суб'єктами надання адміністративних послуг через Єдиний державний портал адміністративних послуг» [3]. Самому Порталу присвячено ст. 17 Закону, де міститься визначення: «Єдиний державний портал адміністративних послуг – це офіційне джерело інформації про надання адміністративних послуг в Україні, через яке забезпечуються надання адміністративних послуг в електронній формі та доступ суб'єктів звернення до інформації про адміністративні послуги з використанням мережі Internet» [3]. Держателем Єдиного державного порталу адміністративних послуг є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, яким сьогодні є Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

Згідно із Законом, функціями Єдиного державного порталу адміністративних послуг є такі:

- 1) доступ суб'єктів звернення до інформації про адміністративні послуги та про суб'єктів надання адміністративних послуг;
- 2) доступність для завантаження і заповнення в електронній формі заяв та інших документів, необхідних для отримання адміністративних послуг;
- 3) можливість подання суб'єктами звернення заяви за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку;
- 4) можливість отримання суб'єктами звернення інформації про хід розгляду їхніх заяв;
- 5) можливість отримання суб'єктами звернення за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку результатів надання адміністративних послуг;
- 6) можливість здійснення суб'єктами звернення оплати за надання адміністративної послуги дистанційно, в електронній формі» [3].

Порядок ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 57 [4]. Електронний веб-сайт цього порталу – <http://poslугy.gov.ua/>. Аналіз відомостей, які містяться на цьому порталі, свідчить про те, що отримати повноцінну адміністративну послугу в електронному вигляді з використанням ресурсів цього порталу неможливо. Здебільшого особа може отримати загальну інформацію про адміністративну послугу, а саме: про підстави та порядок надання послуги; строки її надання; перелік необхідних документів для надання послуги. Також не можна не звернути увагу на те, що для отримання переважної більшості адміністративних послуг особа повинна особисто звернутися до суб'єкта публічної адміністрації.

Слід констатувати, що на сьогодні електронну послугу через веб-сайт Єдиного порталу надання адміністративних послуг отримати неможливо.

Окремим напрямком передбачених законодавством про надання адміністративних послуг новацій, які передбачають використання технологій електронного урядування, є інформування органом публічної адміністрації споживачів адміністративних послуг. І ці новації передбачають обов'язковість розміщення інформації про послуги, які надаються публічною адміністрацією, на офіційному веб-сайті. Згідно з п. 2 ч. 2 ст. 6 Закону, суб'єкт надання адміністративної послуги (а таким є кожен орган влади) зобов'язаний забезпечити «створення та функціонування веб-сайтів з інформацією про порядок надання адміністративних послуг». А ч. 2 ст. 8 Закону визначає, що «Інформаційна картка адміністративної послуги розміщується суб'єктом надання адміністративних послуг на його офіційному веб-сайті». Крім цього, п. 4 ч. 2 ст. 6 Закону зобов'язує орган влади (в т.ч. кожен міську, сільську чи селищну раду) надавати інформацію про порядок надання адміністративних послуг через засоби телекомунікації (в т.ч. електронну пошту) [3]. Таким чином, офіційний веб-сайт органу влади та використання електронної пошти для комунікації перестали бути факультативним явищем у місцевому самоврядуванні, а стали обов'язковими елементами в діяльності окремих органів місцевого самоврядування.

Не менш важливим нововведенням, що передбачає використання технологій електронного урядування при інформуванні органом влади споживачів адміністративних послуг, є Реєстр адміністративних послуг. Згідно з ч. 1 ст. 6 Закону, «суб'єкти звернення мають право на безоплатне отримання інформації про адміністративні послуги та порядок їх надання, що забезпечується шляхом надання їм безоплатного доступу до Реєстру адміністративних послуг, розміщеного на Урядовому порталі» [3].

Визначення терміна «Реєстр адміністративних послуг» міститься в Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 57: «єдина інформаційна комп'ютерна база даних про адміністративні послуги, що надаються відповідно до закону суб'єктами надання адміністративних послуг, ...формується з метою: ведення обліку адміністративних послуг; забезпечення відкритого і безоплатного доступу до інформації про адміністративні послуги» [4]. Формування та ведення Реєстру забезпечує Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

Ще одним способом інформування органом влади споживачів адміністративних послуг із використанням технологій електронного урядування є надання консультацій споживачам. Згідно зі ст. 6 ч. 2 п. 4 Закону, «суб'єкти надання адміністративних послуг зобов'язані забезпечити ...надання суб'єкту звернення, який звернувся засобами телекомунікації (...електронної пошти ...), інформації про порядок надання адміністративних послуг» [3].

Тобто в цілому можна стверджувати, що загальні передумови нормативно-правового регулювання надання електронних послуг створено, але для повноцінного впровадження електронних послуг цього недостатньо. Адже

сьогодні нормативно-правова база, яка регулює підстави та порядок надання саме електронних послуг в Україні, відсутня, як і відсутні нормативно-правові акти, що визначають технічні стандарти та регулюють адміністративні процедури їх надання.

Початковим кроком до вдосконалення правового регулювання надання електронних послуг має стати прийняття Закону України «Про електронні послуги», який повинен враховувати міжнародний та вітчизняний досвід надання електронних послуг. Прийняття такого закону дозволить визначити відповідні стандарти та процедури надання електронних послуг публічною адміністрацією. Прийняття цього закону дозволить, з одного боку, встановити процедури, які визначатимуть повноваження публічної адміністрації з надання електронної послуги, підстави та порядок її отримання, з іншого – буде здійснюватися захист прав особи щодо отримання електронної послуги.

Література

1. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 9 січня 2007 р. 537-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
2. Про схвалення Концепції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 р. : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 614-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua/>
3. Про адміністративні послуги : Закон України від 06 вересня 2012 р. № 5203-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.
4. Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 57 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua/>.

Щокін Ростислав Георгійович
кандидат юридичних наук, доцент,
м. Київ

ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Вища освіта сьогодні належить до найважливіших напрямків державної політики, адже вона є стратегічним ресурсом соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету й формування позитивного іміджу держави, створення умов для самореалізації кожної особистості.

Демократизація публічних відносин, децентралізація державної влади, а також загальна орієнтація системи вищої освіти в Україні на інтеграцію до загальноєвропейського освітнього простору з його стандартами і вимогами